

سهم درمان سازمان تأمین اجتماعی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور (بند «و» تبصره «۷»)

مقدمه

مطابق با ماده (۲۹) قانون تأمین اجتماعی، از مجموع حق بیمه موضوع ماده (۲۸)، ۹ درصد از مأخذ محاسبه حق بیمه برای هزینه‌های درمانی تخصیص می‌یابد و مابقی به سایر تعهدات اختصاص خواهد یافت. تا سال ۱۳۹۶ سازمان تأمین اجتماعی تمامی حق بیمه‌های دریافتی موضوع ماده (۲۸) را به صورت یکجا دریافت و برای تمامی تعهدات صندوق به بیمه‌شده فارغ از موضوع درمانی و غیردرمانی صرف کرده است و تفکیک مشخصی بین حق بیمه‌های مربوط به درمان و حق بیمه‌های بازنشستگی وجود نداشت. بر همین اساس، بروز اختلاف میان وزارت بهداشت و سازمان تأمین اجتماعی، به ویژه پس از طرح تحول سلامت، ابهامات متعددی درباره صرف هزینه‌های درمان این سازمان مطرح شد. همین موضوع باعث پیشنهاد ایجاد حساب جداگانه حق بیمه سهم درمان در خزانه در قانون بودجه سال ۱۳۹۷ شد. این موضوع در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ نیز تکرار شد. این گزارش به بررسی تغییرات همین موضوع (بند «و» تبصره «۷») در لایحه، مصوبات کمیسیون تلفیق و مصوبات صحن می‌پردازد.

معاونت پژوهش‌های
اجتماعی - فرهنگی
مطالعات اجتماعی

بررسی موضوع سهم درمان تأمین اجتماعی

در قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور ذیل تبصره «۷» مقرر شد که سازمان تأمین اجتماعی حق بیمه سهم درمان را به حسابی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کند و آن را مطابق با قانون تأمین اجتماعی هزینه کند. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور بند مذکور بار دیگر تکرار شده است.

در تحلیل این موضوع باید اشاره کرد که تخصیص یک حساب جداگانه برای درمان می‌تواند موجب بهبود شفافیت در هزینه‌های این سازمان شود، اما اختصاص این حساب خارج از سازمان (نزد خزانه‌داری کل) ریسک کسری نقدی سازمان تأمین اجتماعی را افزایش می‌دهد، زیرا در شرایط قبل، سازمان تأمین اجتماعی می‌توانست هنگام مواجهه با کسری نقدی در بخش بیمه‌ای خود، به جای دریافت تسهیلات از بانک‌ها، موقتاً از منابع درمان استفاده کند و تفکیک مذکور (سهم درمان) را به صورت حسابداری لحاظ کند، اما در صورت تمرکز منابع درمان در خزانه، چنین امکانی برای سازمان وجود نداشته و پیامد این امر می‌تواند بر چالش‌های این سازمان بیفزاید.

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:
۲۱۰۱۶۳۹۴

تاریخ انتشار:
۱۳۹۸/۱/۲۴

همان طور که گفته شد در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور نیز دولت مانند قانون بودجه سال گذشته پیشنهاد اختصاص این حساب را مجدداً نزد خزانه‌داری کل داده بود لکن کمیسیون تلفیق مجلس مصوب کرد که سهم درمان در حساب جداگانه‌ای نزد آن سازمان نگهداری شود و در صحن علنی نیز این پیشنهاد مورد تأیید قرار گرفت.

با توجه به نکات فوق‌الذکر به نظر می‌رسد تغییرات ایجادشده در مصوبه مجلس شورای اسلامی با پیامدهای حاصل از مصوبه بودجه سال ۱۳۹۷ و لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ را نداشته و همچنین نه تنها می‌تواند هدف دولت را برای بحث شفافیت در سهم درمان سازمان تأمین اجتماعی تأمین کند، بلکه از سوی دیگر پیامدها و ریسکی را که ممکن بود در جداسازی این حساب برای سازمان به وجود آورد مرتفع کند.

بررسی موضوع سهم درمان تأمین اجتماعی

به نظر می‌رسد که مصوبه صحن در این زمینه، از لایحه دولت جامع‌تر بوده و ضمن تأمین هدف دولت (شفاف‌سازی بیش‌تر)، با ایجاد انعطاف در جابه‌جایی موقتی منابع (در طول سال) میان بخش درمان و بیمه و تفکیک حسابداری هر یک از آنها ریسک سازمان را کاهش داده و فشار ماهیانه برای استقراض یا فروش دارایی را نیز کاهش داده است.

سیر اصلاحات بند «و» تبصره «۷»

بند «و» تبصره «۷» در لایحه

در بند «و» تبصره «۷» لایحه بودجه آمده است: «سازمان تأمین اجتماعی مکلف است تمامی سهم درمان از مجموع مأخذ کسر حق بیمه موضوع مواد (۲۸) و (۲۹) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ و سایر منابع مربوط را در حسابی نزد خزانه‌داری کل کشور با عنوان بیمه درمان تأمین اجتماعی متمرکز نماید. سازمان تأمین اجتماعی طبق قانون تأمین اجتماعی این منابع را هزینه می‌نماید.»

بند «و» تبصره «۷» در مصوبات تلفیق

سازمان تأمین اجتماعی مکلف است تمامی سهم درمان از مجموع مأخذ کسر حق بیمه موضوع مواد (۲۸) و (۲۹) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ و سایر منابع مربوط را در حساب جداگانه‌ای نزد این سازمان با عنوان بیمه درمان تأمین اجتماعی متمرکز کند. سازمان تأمین اجتماعی طبق قانون تأمین اجتماعی این منابع را هزینه می‌کند.

بند «و» تبصره «۷» در مصوبات مجلس

سازمان تأمین اجتماعی مکلف است تمامی سهم درمان از مجموع مأخذ کسر حق بیمه موضوع مواد (۲۸) و (۲۹) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ و سایر منابع مربوط را در حساب جداگانه‌ای نزد این سازمان با عنوان بیمه درمان تأمین اجتماعی متمرکز کند. سازمان تأمین اجتماعی طبق قانون تأمین اجتماعی این منابع را هزینه می‌کند.